

LATINSKO - ČESKÝ SLOVNÍK BOŽÍ BOJOVNÍCI HUSITSKÁ TRILOGIE II.

Africa Terra, ubi sunt leones (s. 2)

Země Afrika, kde jsou lvi (*přeneseně nejen žijí lvi, ale je tam pustina – označeno kartografickou značkou lva*)

India inferior (s. 2)

jih Indie

Ultima Thule (s. 2)

nejzazší ostrov Thule

ubi oriens iungitur aquiloni (s. 2)

kde východ se poji se severem

Insulae Canariae (s. 3)

Ostrovy Kanárské

sanguisugae, polypi, octopi, locustae, cancri, pistrixi, různé et huic similia (s. 3)

pijavice, polypi, chobotnice, krabi, raci, velryby, různé a jim podobné

navigare necesse est (s. 4)

je nutno se plavit

quod erat demonstrandum (s. 4)

což bylo dokázati

V. bulu Salvatoris omnium (s. 4)

spasitele všech

a latere (s. 5)

obzvláště důvěrným

caput regni (s. 6)

hlava království

KAPITOLA PRVNÍ

Maleficum (s. 11)

zločin

in spe (s. 14)

umění milovat

Primo (s. 14)

zaprvé

Secundo (s. 14)

zadruhé

Quodlibety (s. 19)

debaty ve volném žánru

Quasimodogeniti (s. 19)

na Bílou neděli

lectorium ordinarium (s. 19)

obřady čtení

rigor mortis (s. 22)

ztuhlost smrti

<i>Credo nicejské</i> (s. 23)	vyznání víry přijaté na koncilu v Niceji 325
<i>Terre Salvaesche</i> (s. 25)	bájná zeme z legendy o grálu
<i>per saldo</i> (s. 25)	zůstatkem na nový účet
<i>Deus vicit</i> (s. 33)	Bůh vítězí
<i>Veritas vicit</i> (s. 33)	pravda vítězí
<i>Te Deum laudamus</i> (s. 33)	Tebe Bože chválíme
<i>Flos duellatorum</i> (s. 38)	Květ duelantů (<i>italská příručka šermu ze druhé poloviny čtrnáctého století</i>)
<i>requiescat in pace</i> (s. 41)	ať odpočívá v pokoji

KAPITOLA DRUHÁ

<i>Pax sancta</i> (s. 46)	mír svatý
<i>caput regni</i> (s. 53)	hlava království
<i>sub utraque specie</i> (s. 54)	pod obojí způsobou
<i>Timor nocturnus</i> (s. 57)	postrach noci
<i>Adsumus</i> (s. 57)	jsme tu
<i>Resciciens post te, hominem memento te, cave, ne cadas. Cave, ne cadas</i> (s. 58)	za sebe hled', že jsi člověkem pamatuj, střež se, abys nepadl, střež se, abys nepadl
<i>Nescis, mi fili, diem neque horam</i> (s. 58)	neznáš, můj milý, dne ani hodiny
<i>hominem memento te</i> (s. 63)	pamatuj žes člověk
<i>In toto</i> (s. 63)	v celku

KAPITOLA TŘETÍ

<i>Omnia sunt communia</i> (s. 67)	všechno společné
<i>sola Scriptura</i> (s. 67)	samým Písmem
<i>omne malum a clero</i> (s. 69)	všechno špatné od kléru
<i>doctor medicinae</i> (s. 72, 74)	doktor medicíny
<i>licentia docendi</i> (s. 72)	právo učit
<i>Quare insidiaris animae meae?</i> (s. 74)	proč číháš na duši mou?
<i>Non veniet tibi quicquam mali</i> (s. 74)	nepřijde na tě nic zlého
<i>magus nigromanticus</i> (s. 75)	černokněžník
<i>Cremor tartari</i> (s. 76)	Vinný kámen
<i>unguentum populeum</i> (s. 76)	mast z topolu
<i>Summarium philosophicum Nicolase Flamela</i> (s. 79)	Sumář filosofické
<i>Morienovo De expositione specierum</i> (s. 79)	O výkladu druhů
<i>De imagine mundi Gervasia z Tilbury</i> (s. 79)	O obraze světa

<i>Semita recta</i> (s. 79)	Titul alchymistické knihy Albertovy, překlad: Cesty napravené
<i>Illustria miracula Cézara z Heisterbachu</i> (s. 79)	Proslulé zázraky Cézara z Heisterbachu
<i>Artefova Philosophia de arte occulta</i> (s. 79)	Filosofie okultního umění
<i>De universo Viléma z Auvergne</i> (s. 79)	O veškerenstvu Viléma z Auvergne
<i>Opus de natura rerum Tomáše z Cantimpré</i> (s. 79)	Dílo o přirozenosti věcí Tomáše z Cantimpré
<i>Beati immacullati, Cthulhu fhtagn!</i> (s. 80)	Blažení neposkvrnění
<i>Archidoxa magica</i> (s. 80)	Základy magie
<i>antidotaria, dispensatoria a ricettraria</i> (s. 81)	
<i>valde venerandus et eximius</i> (s. 81 a dál)	velmi hodný úcty a skvělý
<i>Occultum</i> (s. 82 a dále)	skryté místo
<i>serpens mercurialis</i> (s. 82)	had požírající vlastní ocas Uroboros
<i>Visita Inferiora Terrae Rectificando Invenies Occultum Lapidem</i> (s. 82)	Navštiv nitro země, očistěním najdeš skrytý kámen
<i>argentum vivum</i> (s. 83)	stříbro živé
<i>De quinta essentia Raimunda Lulla</i> (s. 83)	O páté esenci
<i>Speculum alchemiae Rogera Bacona</i> (s. 83)	Zrcadlo alchimie
<i>Theatrum chemicum Arnolda Villanovy</i> (s. 83)	Divadlo chemické
<i>caput mortuum</i> (s.83)	hlava mrtvých
<i>Sakradonnerwetterhimmelkreuzalleluja!</i> <i>Sakra Donnerwetter Himmelskreuz Alleluja!</i> (s. 84)	<i>volný překlad</i> - sakra, ježišmajrá, pane na nebesích
<i>Eine total zkurvené Sache! Scheisse, Scheisse und noch einmal Scheisse!</i> (s. 84)	<i>volný překlad</i> - tadle (jedna) zkurvená věc, do prdele (a znovu) do prdele
<i>ora et labora</i> (s. 86)	modli se a pracuj
<i>facultas docendi</i> (s. 87)	povolení učit
<i>Músa Zafar el Súfí al-Džábir a Ya'kúb ibn Sabbah al-Kindí</i> (s. 87)	
<i>Reverendissimus doctor</i> (s. 87)	ctihodný doktor
<i>Aspergillum</i> (s. 89 a dále)	kropáč
<i>Manusfortis</i> (s. 89)	Silná ruka
<i>magnus experimentator et nigromanticus</i> (s. 89)	velký experimentátor a černokněžník
<i>ex fructibus eorum</i> (s. 89)	z jejich plodů
<i>Ecce quam bonum</i> (s. 90)	Hle jak dobré
<i>Dominus inlluminatio mea</i> (s. 90)	Hospodin je mé světlo
<i>Conjuro te cito mihi obedire! Hodomos! Helon, Heon, Homonoreum!</i> - <i>Dominus inlluminatio mea et salus mea, quem timebo! Dominus protector vitae meae a quo trepidabo!</i> (s. 90)	Zapřísahám Tě rychle mi pomoz! Hodomos! Helon, Heon, Homonoreum! Hospodin je mé světlo a má spása, koho bych se bál! Hospodin je ochránce života mého, před kým bych se třásl!
<i>Ego vos invoco</i> (s. 91)	vyvolávám vás

et invocando vos conjure, per eum cui obediunt omnes creaturae, et per hoc nomen ineffabile, Tetragrammaton Jehovah, in quo est plasmatum omne saeculum, quo audito elementa corruunt, ac concutitur, mare retrograditur, ignis extinguitur, terra tremit, omnesque exercitus Coelestium, Terrestrium et Infernorum tremunt et turbantur! Venite, venite, quid tardatis! (str. 91)

Imperat vobis rex regum! (s. 91)

Verum, sine mendacio, certum et verissimum (s. 92)

Quod est inferius est sicut quod est superius, et quod est superius est sicut quod est inferius, ad perpetranda Miracula Rei Unius (s. 92)

Tabula Smaragdina (s. 92)

Per signum Domini Tau (s. 93)

Potentia (s. 93)

Sic habebis gloriam totius mundi (s. 93)

Completum est (s. 93)

Completum est quod dixi de Operatione Solis (s. 93)

Infortunium (s. 94)

dies egiptiaci (s. 94)

in toto (s. 94)

nihil fit sine causa (s. 94)

causa efficiens (s. 94)

Scire (s. 95)

est causam rei cognoscere (s. 95)

Inkognito (s. 95)

solve et coagula (s. 95)

Manusfortis (s. 96)

Diabolus potest (s. 97)

sensum hominis exteriorem immutare et illudere (s. 97)

ad gloriae sue ostensionem vel ad peccati poenitentiam sive ad peccantis correccionem sive ad nostram erudicionem (s. 98)

incentor, excitator a impellator (s. 98)

Vzýváním vás zapřísahám, skrze toho, jemuž slouží všechna stvoření a skrze jeho nevyslovitelné jméno Tetragram Jehova, v němž je utvořen všechen věk, které když zaslechnou elementy rozpadají a chví se, moře couvá, oheň hasne, země se třese a všechny mocnosti nebeské zemské i pekelné se roztřesou zmatené! Pojdte, pojdte, Co meškáte!

Poroučí vám král králů.

Pravdivé, bez lži, jisté a nejryzejší.

Co je dole je jako to nahoře a co je nahoře ja jako to dole, aby dokonány byly zázraky jediné věci.

Smaragdová deska

Znamením pána (písmene) T

Moc

Kdybys měl slávu všeho světa

Dokonáno je

Dokonáno je, co jsem pravil o Dile Slunce

neštěstí

dny egyptské

v celém

nic se neděje bez příčiny

působící příčina

věděti

příčinu věci poznávat

nepoznán

rozpuště a spoj

silná ruka

ďábel může

smysl vnější člověku měnit a mást

ke slávy svojí ukázání nebo k hříšníkovi pokání, tedy k nápravě hříšného a tedy našemu poučení

napomáhač, podněcovatel, našeptávač

KAPITOLA ČTVRTÁ

director operationum Thaboritarum (s. 101)

velitel akcí Táboritů

expressis verbis (s. 111)

výslovně

crimen laesae maiestatis (s. 111)

zločin urážky veličenstva

Vicarius (s. 111)

náměstek

<i>Res nullius cedit occupandi</i> (s. 113)	Věc nikoho připadá tomu, kdo si ji vezme
<i>Gloria in excelsis</i> (s. 115)	Sláva na výsostech
<i>Primo [...] Secundo [...] Tertio</i> (s. 115 a dále)	Zprvé, druhé, třetí
<i>curia Romana</i> (s. 116)	Římská kúrie – papežský dvůr
<i>Christianitas</i> (s. 117)	Křesťanstvo
<i>Terror</i> (s. 119 a dále)	Hrůza, strach
<i>peccatum mortaliūm</i> (s. 121)	smrtný hřích

KAPITOLA PÁTÁ

<i>Vendel Domarasc, magister scholarum</i> (s. 121 a dále)	hlava školy
<i>Statioých Thebais</i> (s. 121)	epická báseň o Thébách
<i>Signator</i> (s. 121)	pečetitel
<i>Ecce sub occiduas versae iam Noctis habenas astrorumque obitus, ubi primum maxima Tethys imu... impulit...</i> (s. 121)	Hle, když už se Noc obrátila a její vůz zapadal a hvězdy klesaly, v době, kdy veliká Tethys poprvé vyb... vybídlá...
<i>Numquam tibi sanguinis huius ius erit aut magno feries impre... imperdita. Tydeo pectora; vado equiden exsul... exsultans...</i> (s. 124)	Nikdy nebudeš mít právo na tuhle krev nebo na hrud', kterou ti velký Týdéis nepůj... nepůjčil. Já jdu jása... jásaje...
<i>Adsumus</i> (s. 131)	Jsme tu
<i>Tempora cum causis Latium digesta per annum lapsaque sub terras orta que signa canam...</i> (s. 131)	Opěvat budu kalendář římský, jak povtaly svátky, která kdy vychází, povím, která kdy zapadá z hvězd
<i>Adnus conanti per laudes ire tuorum deque meo pavidos excute corde metus...</i> (s. 134)	Přikývni blahosklonně mé snaze, tvou rodinu slavit zažeň ostych a bázeň, jimiž srdce mé se chví!
<i>in spe</i> (s. 135)	v naději
<i>quintadecima die mensis Septembris Anno Domini</i> (s. 139)	patnáctého dne měsíce září Léta Páně
<i>Incognito</i> (s. 142)	nepoznán
<i>Communitas</i> (s. 142)	společenství
<i>pictoribus atque poetis quodlibet audendi semper fuit aequa potestas</i> (s. 144)	k poslechu řeči malířů a básníků byla stejná příležitost
<i>Alma Mater</i> (s. 146)	domovská universita
<i>inquisitor a Sede Apostolica specialiter deputatus</i> (s. 152)	inkvizitor od papeže speciálně vyslaný
<i>in spiritualibus</i> (s. 153)	v duchovních věcech
<i>revocatio et abiuratio</i> (s. 153)	odvolání a odsouzení
<i>virtutes cardinales</i> (s. 156)	kardinální ctnosti
<i>Gregorius</i> (s. 157)	Řehoř

<i>Haereses ac multa mala hic in nostra dioecesi surrexerunt</i> (s. 158)	Hereze a mnohá zla v naší diecézi povstala
<i>Sanctum officium</i> (s. 160)	Svatá inkvizice
<i>droit de seigneur</i> (s. 161)	právo pána
<i>habet omnia iura tamquam dux</i> (s. 161)	má všechna práva jako vládce
<i>Dominium</i> (s. 161)	dominium
<i>Gregórios</i> (s. 162)	Řehoř řecky
<i>Ad maiorem gloriam Dei</i> (s. 162)	K větší slávě Boží
<i>contra me est</i> (s. 162)	proti mě je
<i>tertium non datur</i> (s. 162)	třetí (<i>možnost</i>) není
<i>Sapienti sat dictum est</i> (s. 162)	moudrému to stačí
<i>Adsumus</i> (s. 166)	jsem tu
<i>Non enim est aliquid absconditum quod non manifestetur, nec factum est occultum sed ut in palam veniat</i> (s. 169)	Není nic skrytého, co nebude odhaleno, ani skryté nebude, ale stane se zjevným
<i>Anno Domini</i> (s. 169)	Léta Páně
<i>mea culpa</i> (s. 170)	má vina
<i>Maior sum quam cui possit Fortuna nocere!</i> (s. 171)	Větší jsem, než aby mi mohla Štěstěna škodit!
<i>Quem dies vidit veniens superbum, hunc dies vidit fugiens iacentem</i> (s. 171)	Koho přicházející den viděl pyšného, toho uvidí odcházejce uvidí ležet.
<i>Irritabis crabrones</i> (s. 172)	Rozdráždíš sršně
<i>Metamorphos</i> (s. 174)	Proměn – dílo Ovidiovo
<i>Aurea prima sata est aetas, quae vindice nullo, sponte sua, sine lege fidem rectumque colebat. Poena metusque aberant, nec verba minantia fixo aere legebantur, nec supplex turba timebat iudicis ora sui, sed erant sine vindice tuti</i> (s. 174)	První doba zlatá byla – soudy nepoznala, přímou pravdu bez zákonů stále uctivala. Nebyl strach a tresty čtené na kovových deskách, nebáli se prosebníci, nebyli v pochybách, neděsil je pohled soudců, jistotu měl každý.
<i>de duro est ultima ferro</i> (s. 174)	poslední je z tvrdého železa
<i>Diké Astraea</i> (s. 174)	Spravedlnost, i v souhvězdí Panny
<i>Nunc dimittis</i> (s. 177)	Nyní propustíš

KAPITOLA ŠESTÁ

<i>genera ludorum fortunae</i> (s. 186)	druhy her štěstěny
<i>Tesserae</i> (s. 186)	kostky
<i>Acozzamento</i> (s. 187)	střetnutí se
<i>sexta stantia</i> (s. 187)	poloha šestá
<i>sex puncti</i> (s. 187)	šest teček
<i>ludus cartularum</i> (s. 188)	karetní hra
<i>Ergo</i> (s. 191)	tedy

<i>sub utraque specie</i> (s. 191)	pod obojí způsobou (<i>přijímání těla a krve Páně</i>)
<i>in saecula saeculorum</i> (s. 192)	na věky věků
<i>Fellatio</i> (s. 194)	cucání
<i>Et in Arcadia ego</i> (s. 196)	a v Arkádii jsem
<i>spasmus musculi faciei</i> (s. 197)	křeč svalů v obličejí

KAPITOLA SEDMÁ

<i>peccatum mortalium</i> (s. 209)	smrtný hřích
<i>Nepenthes</i> (s. 209)	láčka - masožravka
<i>Regimen sanitatis a De morborum cognitione et curatione</i> (s. 211)	Řízení zdraví a O chorob rozpoznávání a léčení
<i>verfluchter Hurensohn</i> (s. 211)	prokletý zkurvysyn
<i>Ad maiorem Dei gloriam</i> (s. 213)	K větší slávě Boží
<i>EGO SUM PAPA</i> (s. 217)	Já Jsem Papež
<i>et consortes</i> (s. 224)	a společníci
<i>E lo spirito mio, che gia cotanto tempo era stato ch'a la sua presenza non era di stupor, tremando, affranto, senza de li occhi aver piu conoscenza, per occulta vertu che da lei mosse, d'antico amor senti la gran potenza.</i> (s. 229)	A můj duch, bylo to dlouho, co jeho přítomnost nebyla úžasem, chvěním, rozrušením, aniž by oči měly více vědění, skrytou ctností, kterou pohnuly, cítily velkou sílu starověké lásky.
<i>Amor</i> (s. 229)	Láska
<i>gran potenza</i> (s. 229)	velká moc

KAPITOLA OSMÁ

<i>Pax Dei</i> (s. 234)	Mír Boží
<i>Mach die Beine breit</i> (s. 242)	Roztáhni nohy

KAPITOLA DEVÁTÁ

<i>Par montaignes et par valees et par forez longues et lees, par leus estranges et sauvages et passa mainz felonz passages et maind peril et maind destroit</i> (s. 244)	popěvek ve staré francouzštině ze sbírky Carmina burana
<i>nom de guerre</i> (s. 245)	
<i>Arcturus</i> (s. 248)	jasná hvězda v Pastýři
<i>signum temporis</i> (s. 258)	znamení doby
<i>circa pectora</i> (s. 259)	kolem srdce

KAPITOLA DESÁTÁ

<i>Visum repertum, visum repertum, visum repertum</i> (s. 268)	viděno a zjištěno....
<i>Gruonet der walt allenthalben, wa ist min geselle also lange? Der ist geriten hinnen, o wi, wer sol mich minnen?</i> (s. 269)	popěvek ve staré němčině ze sbírky Carmina burana
<i>Video vivendum</i> (s. 270)	vidím jak žít
<i>Periapt Visumrepertum</i> (s. 271)	Amulet
<i>Mater... Nostra. Clavis... Salomonis</i> (s. 271)	Matka .. Naše. Klíč... Šalamounův
<i>Commemoratio animarum</i> (s. 272)	Připomínka duší
<i>Constricto</i> (s. 273)	spojuji
<i>El Ab! Elevamini ianuae</i> (s. 276)	Zvedněme brány
<i>Averroovo kompendium Kullijjât</i> (s. 276)	
<i>Ars Magna Raimunda Lulla</i> (s. 276)	Velké umění
<i>De gradibus superbiae et humilitatis Bernarda z Clairvaux</i> (s. 276)	O stupních pýchy a pokory Bernarda z Clairvaux
<i>O perisprit. Perisprit</i> (s. 277)	duchovní, jemné tělo
<i>Ecce cecidit paries!</i> (str. 282)	Hle padne stěna!

KAPITOLA JEDENÁCTÁ

<i>timor nocturnus</i> (str. 289)	noční děs
<i>periapt Visumrepertum</i> (str. 295)	amulet

KAPITOLA DVANÁCTÁ

<i>inquisitor a Sede Apostolica specialiter deputatus</i> (str. 313 a dál)	inkvizitor speciálně jmenovaný Svatým stolcem
<i>post sexta die mensis Novembris</i> (str. 315)	po šestém listopadu
<i>Die Ketzer und in dem christlichen Glauben irresame Leute zu tilgen und zu verderben</i> (str. 316)	Kacíře a bludaře odpadlé od křesťanské víry vyhubit a zničit
<i>nona die Novembris</i> (str. 317)	devátého listopadu
<i>Ad maiorem Dei gloriam</i> (str. 319)	k větší slávě Boží
<i>Magna Magia</i> (str. 319)	Velká Magie
<i>media nox</i> (str. 319)	půl noci
<i>officium matutinum</i> (str. 320)	bohoslužba matutina – ranní před rozedněním
<i>zum Teufel mit ihm</i> (str. 320)	k čertu s ním

<i>septima Novembris</i> (str. 320)	sedmého listopadu
<i>gut. Wia sih's g'hört</i> (str. 328)	
<i>sicut ceterae mulieres</i> (str. 330)	jako jisté ženské
<i>verbum nobile</i> (str. 338)	slovo vznešené

KAPITOLA TŘINÁCTÁ

<i>et consortes</i> (str. 343)	a společníci
<i>les fenetres d'enfer</i> (str. 352)	okna pekelná

KAPITOLA ČTRNÁCTÁ

<i>quibus viventibus non communicavimus communicare non possumus</i> (str. 358)	s nimimž si za živa nesdílíme, sdělovat si nemůžeme
<i>hora (...) puncta, momenta, unicae a atomi</i> (str. 359-360)	hodina (...) body, chvíle, jediné a nedělitelné
<i>nec cras, nec heri, nunquam ne credas mulieri</i> (str. 361)	(str. 361) ani zítra ani včera, nikdy ženě nevěř

KAPITOLA PATNÁCTÁ

<i>sub utraque specie</i> (str. 374)	pod obojí
<i>Nomina sunt odiosa</i> (str. 379)	Jména nenávisti hodná
<i>Horologium sapientiae</i> (str. 383)	Hodiny moudrosti
<i>Ars Notoria, Lemegeton, Arbatel, Picatrix, Liber Juratus Honoria Thébského</i> (str.388)	Alchymistické tituly, grimoáry - Umění Vštípení, Lemegeton, Arbatel, Malířka, Čestná přísaha
<i>Veritas lux via (...) et vita omnium creaturarum, vivifica me. Yecologos, Matharihon, Secromagnol, Secromehal. Veritas lux via, vivifica me.</i> (str. 389)	Pravda světlo cesta (...) a život všech stvoření, oživ mne. Yecologos, Matharihon, Secromagnol, Secromehal. Pravda světlo cesta oživ mne.
<i>Conjuro et confirmo super vos, Belethor et Corphandonos, et vos Heortahonos et Hacaphagon, in nomine Adonay, Adonay, Eie, Eie, Eie, Ya, Ya, qui apparuis monte Sinai, cum glorificatione regis Adonay, Saday, Zebaoth, Anathay, Ya, Ya, Ya, Marinata, Abim, Jeia, per nomen stellae, quae est Mars, et per quae est Saturnus, et per quae est Luciferus, et per nomina omnia praedicta, super vos conjuro, Rubiphaton, Simulation, Usor, Dilapidator, Dentor, Divorator, Seducator, Seminador, ut pro me labores!</i> (str. 389)	Zapřísahám vás a stvrzuji nad vámi, Belethore a Corphandone, a vás Heortahone a Hacaphagone, ve jménu Adonay, Adonay Ei, Eie, Eie, Ya, Ya, který ses zjevil na hoře Sinai se slávou královskou Adonay, Saday, Zebaoth, Anathay, Ya, Ya, Ya, Marinata, Abim, Jeia, skrze jméno hvězdy, jež je Mars a skrze jméno Saturn, Venuše, a skrze jména všechna řečená, zapřísahám na vámi Rubiphaton, Simulation, Usor, Dilapidator, Dentor, Divorator, Seducator, Seminador, abyste pro mne pracovali!
<i>Et diabolus stet a dextris.</i> (str. 390)	a ďábel stojí na pravici
<i>Regina delle streghe!</i> (str. 391)	Královna čarodějnic!
<i>Fiat, fiat, fiat!</i> (str. 391)	Staň se, staň se, staň se!

Con tre gocciole d'olio (str. 391)

Se třemi kapkami oleje

*Se la Pellegrina adorerai /
tutto tu otterai* (str. 391)

Pokud budeš zbožňovat Pellegrinu (pellegrino/a
= poutník), získáš všechno.

*Pone me ut signaculum super cor tuum ut
signaculum super brachium tuum quia fortis est
ut mors. Ismai! Ismai! (...) Elementorum omnium
domina (...) Regina delle streghe!* (str. 392)

Polož si mne jako pečeť na své srdce, jako pečeť
na své rámě, je též jako smrt. Ismai! Ismai! (...) Paní
všech živlů (...)
it. : Královna čarodějnic!

*Una cosa voglio vedere,
una cosa di amore
o vento, o acqua, o fiore!
Serpe strisciare, rana cantare
ti prego di non mi abbandonare!* (str. 393)

Věc, kterou si беру z vidění,
věc lásky,
větru, ohně nebo květiny
Pláží se hád, žába zpívá,
prosím neopouštěj mě!

divina facies, miranda species (str. 399)

božská tvář, podivuhodný zjev

Elementorum omnium domina (str. 399)

Paní všech živlů

KAPITOLA ŠESTNÁCTÁ

miles gallicus (str. 406)

voják francouz

morbis gallicus (str. 406)

francouzská nemoc - sifilis

D'antico amor senti la gran potenza (str. 413)

Pocití sílu starověké lásky!

sub tegmine fagi (str. 414)

ve stínu pod buky

regnum Dei (str. 414)

království boží

Patria mea totus hic mundus est (str. 415)

vlast má je celý tento svět

ibi patria, ubi bene (str. 416)

vlast je tam, kde je dobře

Circumcisio Domini (str. 417)

svátek Obřezání Páně – nový rok

festum Trium regum (str. 419)

svátek Tří králů

Hodie mihi, cras tibi (str. 419, 420)

Dnes mě, zítra Tobě

Deus pro nobis (str. 423)

Bůh za nás

KAPITOLA SEDMNÁCTÁ

Veritas vincit (str. 425)

Pravda vítězí

Anno Domini (str. 426)

Léta Páně

Firmetur manus tua (str. 431)

Ať zesílí Tvá paže

Gott mit uns! (str. 433)

Bůh s námi

Sapienti sat dictum est (str. 434)

moudrému to stačí

Sapienti sat (str. 434 a dál)

moudrému dost

KAPITOLA OSMNÁCTÁ

*in crastino Sancte Gertrudis Anno Domini
MCCCCXXVIII* (str. 437)

nazítří dnes Sv. Gertudy L.P. 1428

circa M (str. 437)

kolem tisícovky

recht, recht (str. 450)

dobře, dobře

mehr Bier (str. 450)

víc piva

verfluchte Scheisse (str. 450)

zkrivená sračka

pax Dei (str. 451)

mír Boží

*virtus, ecclesia, clerus, diabolus! Cessat, calcatur,
errat, regnat!* (str. 453)

ctnost, církev, klér, ďábel! Mízi, je pošlapáván,
chybuje, vládne!

*Supirre, spe, vero. aures quia audiunt. Supirre,
spe, vero* (str. 454)

zaklinadlo vzněcující naději

*In medio quadragesime Anno Domini
MCCCCXXVIII traxerunt capitanei de secta
Orphanorum Johannes dictus Kralowycz,
Procopius Parvus dictus Prokupko et Johannes
dictus Colda de Zampach in Slesiam cum CC
equites et IV milia peditum et cum CL curribus et
versus civitatem Cladzco processerunt. Civitatem
dictam Mezilezi et civitatem dictam Landek
concremaverunt et plures villas et oppida in
eodem districtu destruxerunt et per voraginem
ignis magnum nocumentum fecerunt...* (str. 457)

V půli postní doby L. P. 1428 táhli hejtmani sekty
Sirotků Jan řečený Kralowycz, Prokop Malý
řečený Prokúpek a Jan Kolda ze Žampachu ve
Slezku se dvěma sty jezdci a čtyřmi tisíci pěších
i se stopadesáti vozyk městu Kladsku. Spálili
města zvaná Mezilesi a Landek i mnoho domů
a vsí toho kraje pobořili a způsobili velké škody
ohně zhltnutím...

KAPITOLA DEVATENÁCTÁ

per diversis modis (str. 457)

mnoha způsoby

*Necessitas in loco, spes in virtute, salus in
victoria!* (str. 466)

Ocitli jsme se tu z nezbyti, naději vkládáme do
ctnosti, záchzanu máme ve vítězství!

sans peur et sans reproche (str. 466)

bez strachu a výčitek

ignis inextinguibilis (str. 467 a dál)

ohně neuhasitelný

ignis suspensus (str. 470)

ohně visící

intra muros (str. 470)

uvnitř hradeb

Angelus Domini (str. 471)

Anděl Páně

Fulgur fragro (str. 473)

Blesk lámu

*Anno Domini MCCCCXXVIII feria IV ante
palmarum Viclefiste de secta Orphanorum cum
pixidibus et machinis castrum dictum Cladzco
circumvallaverunt, in quo castro erant capitanei
dominus Puotha de Czastolowicz et Nicolaus
dictus Mosco, et ibi dictis pixidibus et machinis
sagittantes et per sturm et aliis diversis modis
ipsum castrum conabantur aquirere et lucrare;
ipsi vero se viriliter defenderunt...* (str. 478)

L.P. 1428 čtvrtého dne před květnou nedělí
Viklefisti a sekta Sirotků oblehli město řečené
Kladsko s děly a praky, v tom městě veleli pan
Půta z Častolovic a Mikuláš řečený Komár. I
stříleli řečenými děly a praky, útokem a jinými
způsoby se pokoušeli dobyt a získat, obránci se
zmužile bránili...

<i>capitaneus Orphanorum</i> (str. 481)	hejtman Sirotků
<i>horror</i> (str. 481)	hrůza
<i>clamor</i> (str. 481)	volání
<i>demonstrare</i> (str. 481)	ukazovat
<i>prior Henricus et fratres canonici regulares</i> (str. 481-482)	převor Jindřich a bratří kanovníci
<i>BEATA VIRGO MARIA ASSISTE NOBIS</i> (str. 482)	Blažená panno Maria pomoz nám
<i>DEINE MUTTER DIE HUR</i> (str. 482)	tvoje matka kurva
<i>Et sic Orphani (...) a Cladzco ferie Il pasce recesserunt</i> (str. 482)	a tak Sitortci.. z Kladska druhého dne Velkonoc odtáhli

KAPITOLA DVACÁTÁ

<i>oficia</i> (str. 483)	povinnosti
<i>testimonia</i> (str. 483)	svědectví
<i>Bene, bene</i> (str. 483 a dál)	Dobře, dobře
<i>Judica me Deus</i> (str. 483)	Sud' mne Bože
<i>fratres</i> (str. 483)	bratří
<i>post dominicam Judica quadragesimalem</i> (str. 483)	po neděli řečené Judica..
<i>gratias tibi Domine</i> (str. 483)	díky Tobě Bože
<i>Sancta Maria, Mater Christi, Sancta Virgo virginum, libera nos a malo, sancte Stanislaus, sancte Andrea, orate pro nobis</i> (str. 484)	Svatá Maria Matko Krista, Svátá Panno panen, osvobod' nás od zlého, svatý Stanislave, svatý Ondřeji, proste za nás
<i>peccatores te rogamus</i> (str. 484)	hříšníci Tě žádáme
<i>Sanctus Deus, sanctus fortis, sanctus immortalis, miserere nobis</i> (str. 484)	Svatý Bože, svatý silný, svatý nesmrtelný, smiluj se nad námi
<i>graviter vulnerati</i> (str. 484)	těžce zranění
<i>latrones et fures</i> (str. 484)	lháři a zloději
<i>Materna</i> (str. 484)	vlastní jméno – ethymol. mateřský
<i>rustica gens optima flens</i> (str. 484)	celé přísloví „Čeládka selská je nejlepší když pláče... nejhorší když se směje.“
<i>celerarius Scholer</i> (str. 485)	celerarius – provozní kláštera
<i>custos</i> (str. 485)	strážce
<i>ab ira tua, ab odio et omni mala voluntate libera nos, Domine</i> (str. 485)	od hněvu svého, od nenávisti a veškeré zlovůle osvobod' nás, Pane
<i>laudes</i> (str. 486)	chvály
<i>Benedicite Dominum</i> (str. 486)	Dobrořečte Pánu
<i>„Benedicite, omnia opera Domini, Domino!</i> (str. 487)	Dobrořečte Pánu všechna díla Páně!
<i>„Laudate et superexaltate eum in saecula! Benedicite,</i>	Chvalte a velebte ho na věky! Dobrořečte nebesa

<i>caeli, Domino, benedicite, angeli Domini...</i> (str. 487)	Pánu, dobrořečte andělé Páně...
<i>monachi</i> (str. 487)	mniši
<i>qui se Orphanus appellaverunt</i> (str. 487)	kteří si říkali Sirotci
<i>in feria III pasce monasterium Cistercense de Kamenz</i> (str. 487)	třetího dne Velikonoc klášter cisterciáků v Kamenz
<i>monasterium eodem die effractum et concrematum est</i> (str. 487)	klášter téhož dne vyvrácený a vypálený
<i>lupi in vestimento ovium</i> (str. 487)	vlci v rouše beránčím
<i>Orphani</i> (str. 487)	Sirotci
<i>equites</i> (str. 487)	jezdci
<i>Templum Dei sanctum est!</i> (str. 490)	Chrám Páně je svatý
<i>Vexilia Regis prodeunt</i> (str. 491)	Praporec Krále jde vpřed
<i>Fulget Crucis mysterium... Quo carne carnis conditor... Suspensus est patibulo...</i> (str. 491)	Tajemství kříže září... kde On, v těle, tělo učinil... na Strom bolesti položen...
<i>Vexilia Regis</i> (str. 491)	Královský prapor
<i>extremittatis</i> (str. 492)	končetiny
<i>lacrimae</i> (str. 492)	slzy
<i>Nicolaus Carpentarius, Johannes Buda et Andreas Cantoris, martyres de Ordine Fratrum Praedicatorum</i> (str. 492)	Nicolaus Carpentarius, Johannes Buda et Andreas Cantoris, mučedníci z řádu dominikánů
<i>Usquequo, Domine sanctus et verus, non iudicas et vindicas sanguinem nostrum?</i> (str. 492)	Jak dlouho, svatý a pravý Pane, nebudeš soudit a nepomstíš naši krev?
<i>Omne trinum perfectum</i> (str. 493)	Všechno trojí dokonalé
<i>veritas vincit</i> (str. 494)	pravda vítězí
<i>Festum festorum</i> (str. 495)	Svátek svátků
<i>Resurrexit sicut dixit</i> (str. 495)	Zmrtvých vstal, jak řekl
<i>Chrystus Pan wstał z martwych po swych mękach twardych. Stąd mamy pociech wiele, Chrystus nasze wesele! Zmiłuj się, Panie!</i> (str. 495-496)	Kristus Pán vstal z mrtvých po mukách otřesných. Díky tomu máme hodně radosti. Kristus naše štěstí! Pane, smiluj se!
<i>Christ, der ist erstanden von der marter alle des sull wir alle fro sein Christ sol unser trost sein. Kyrieleyson!</i> (str. 496)	totéž staroněmecky
<i>Christus surrexit mala nostra texit et quos dilexit hoc ad celos vexit. Kyrieleyson!</i> (str. 497)	Kristus vstal, naše viny vzal a které miloval, do nebe pozval. Pane smiluj se!

KAPITOLA DVACÁTÁ PRVNÍ

<i>Misericordiae</i> (str. 500 a dál)	Milosrdenství
<i>pro defensione christiane fidei</i> (str. 502)	za obranu křesťanské víry
<i>qui altari servit, ex altari vivit</i> (str. 504)	kdo slouží oltáři, oltáři žije
<i>Anno verum Millesimo CCXXXI a dole je připsáno benefactor noster Henricus cum Barba Dei gratia dux Slesie, Cracouie et Poloniae...</i> (str. 504)	Věru se roku tisícího 231ho a dole je připsáno dobrodinec náš Jindřich s Vousem, z Boží milosti kníže Slezka, Krakovska a Polska...
<i>Pomny myla pani, ..., „naszy mylowani, wyerne serdce boley przydaci co letom kwyetu bywaci.“</i> (str. 504)	výzva k soucitu - staropolsky
<i>Tractatus, Codex, Cronica sive gesta</i> (str. 505)	Traktát, Kodex, Kronika neboli o činech
<i>gratia i agape</i> (str. 506)	milost i láska
<i>magnificat anima mea Dominum</i> (str. 506)	velebí má duše Hospodina
<i>et omnia quae intra me sunt</i> (str. 507)	... a vše co ve mě je
<i>d'or, au taureau passant de sable</i> (str. 509)	
<i>d'azur, à la bande d'argent, chargée de trois roses de gueules</i> (str. 509)	
<i>taureau de sable</i> (str. 509)	
<i>trois roses</i> (str. 509)	
<i>trois roses de gueules</i> (str. 513)	
<i>Iniquitates meae supergressae sunt caput meum</i> (str. 513)	Nepravosti moje přešly mou hlavu
<i>de profundis clamo ad te, Domine... Miserere mei, Deus</i> (str. 513)	z hlubokoszi volám k Tobě Hospodine... smiluj se Bože
<i>Gott erbarme</i> (str. 517)	Bože smiluj se
<i>Ach, mój smętku, ma żałości! Nie mogę się dowiedzieci, gdzie mam pirwy nocleg mieci, gdy dusza z ciała wyleci...</i> (str. 522)	Ach, můj smutku, můj žale, nemohu se dozvědět, kde mám mám strávit první noc po tom co duše z těla vyletí...
<i>Falszywy mi świat powieđał, bych ja długo żyw byci miał, wczora mi tego powieđał, bych ja długo żyw byci miał...</i> (str. 522)	Falešný svět mi řekl, že budu žít dlouho, včera mi to řekl, že dlouho budu žít...

KAPITOLA DVACÁTÁ DRUHÁ

<i>umbram fugat claritas</i> (str. 527)	stín zahání jas
<i>noctem lux eliminat</i> (str. 527)	noc světlo vyhání
<i>eos rhododactylos</i> (str. 527)	bohyně úsvitu, Eós, Aurora, Mater Matuta
<i>Ascensio Christi</i> (str. 528)	Nanebevstoupení Krista
<i>unguentum achilleum</i> (str. 532)	řebříčková mast
<i>visita inferiora terrae</i> (str. 532)	navštiv podsvětí
<i>Dodecantheon... a unguentum achilleum</i> (str. 532)	droga z byliny prvosenkovité... řebříčková mast
<i>laudes matutine</i> (str. 537)	ranní chvály

KAPITOLA DVACÁTÁ TŘETÍ

<i>lycopodium bellonarium</i> (str. 540)	plavuň
<i>Adsum favens</i> (str. 542)	tu jsem příznivě nakloněný
<i>Adsum favens et propitia</i> (str. 542)	tu jsem příznivě nakloněný a laskavý
<i>Sit satis laborum</i> (str. 543)	ať je konec námah
<i>Auf Johanni blüht der Holler da wird die Liebe noch toller!</i> (str. 543)	
<i>Petersilie, Suppenkraut wächst in uns'ren Garten schöne Jutta ist die Braut, soll nicht länger warten hinter einem Holderbusch gab sie Reynevan den Kuss. Roter Wein, weisser Wein, morgen soll die Hochzeit sein!</i> (str. 543 -544)	ironický popěvek o budoucí svatbě Reynevana s krásnou Juttou
<i>Psalterium Decem Cordarum</i> (str. 545)	Žaltář Deset Srdcí
<i>Hora ruit, redimite tempus</i> (str. 548)	
<i>sola Scriptura</i> (str. 552)	jenom Písmo
<i>Ecce femina! Ecce columba, qui tollit peccata mundi.</i> (str. 552-553)	Hle žena! Hle holubice, která nese hříchy světa.
<i>Magna Mater, Pantea</i> (str. 553)	Velká Matka, všebohyně
<i>Virgo Caelestis</i> (str. 553)	Panna Nebeská
<i>astrorum Domina</i> (str. 553)	Paní hvězd
<i>Descendent sicut pluvia in vellus</i> (str. 553)	Sestupuje jako déšť na rouno
<i>vocatus sum Hermes Trismegitus, habens tres partes philosophiae totius mundi</i> (str. 555)	zvou mě Hermes Tříkrátveliký, mající tři části moudrosti celého světa
<i>La Bella Peregrina</i> (str. 556)	krásná potnice
<i>CONRADUS EPISCOPUS SUM</i> (str. 560)	Jsem biskup Konrád
<i>festum angelorum</i> (str. 563)	svátek andělů

KAPITOLA DVACÁTÁ ČTVRTÁ

<i>inquisitor a Sede Apostolici specialiter deputatus</i> (str. 566)	inkvizitor speciálně určený Apoštolským stolcem
<i>svaté officium</i> (str. 568)	inkvizice
<i>ipso facto</i> (str. 569)	samo sebou
<i>jus militare</i> (str. 569)	válečné právo
<i>sic transit gloria</i> (str. 570)	tak pomíjí sláva
<i>dramatis personae</i> (str. 577)	osoby a obsazení
<i>memento mori</i> (str. 577)	pamatuj na smrt
<i>Heran ihr Sterblichen umsonst ist alles Klagen, ihr müsset einen Tanz, nach meiner Pfeife wagen!</i> (str. 577)	popěvek o nevyhnutelnosti smrti
<i>Sum sponsa formosa mundo et speciosa</i> (str. 578)	Snoubenka krásná a nádherná jsem čistě
<i>Iam es mutata a colore nunc spoliata!</i> (str. 578)	Už jsi změněná, barvy zbavená!
<i>miles gallicus</i> (str. 582)	francouzský voják
<i>audaces fortuna iuvat</i> (str. 588)	šťěstěna pomáhá statečným
<i>ad maiorem Dei gloriam</i> (str. 591, 593)	k větší slávě Boží
<i>hodie mihi, cras tibi</i> (str. 596, 599, 616)	dnes mě, zítra tobě

KAPITOLA DVACÁTÁ PÁTÁ

<i>verbum nobile</i> (str. 599)	vznešené slovo
<i>tempus odii</i> (str. 600)	čas zášti
<i>Regnum Dei</i> (str. 600)	Království Boží
<i>vicesima septima die mensis decembris Anno Domini MCCCCXXVIII</i> (str. 617)	27. Prosince L.P. 1428
<i>pro defensione christiane fidei et sue gentis</i> (str. 617)	na obranu křesťanské víry a svého národa
<i>dies illucescens</i> (str. 619)	rozednění
<i>Veritatem dicam, quam nemo audebit prohibere</i> (str. 621)	Pravdu pravím, kterou se nikdo neodváží zakázat
<i>sub tutelam</i> (str. 621)	pod dohledem
<i>tu dicis</i> (str. 621 a dál)	ty praviš

Všechny biblické citáty v románu jsou převzaty z Biblí svaté podle vydání kralického z r. 1613, a tedy ne z ekumenického překladu, dnes patrně rozšířenějšího, ale v nepřiměřeně moderním jazyce.